

ŚLĄSKI ZWIĄZEK PIŁKI NOŻNEJ

REGULAMIN RAMOWY rozgrywek w piłce nożnej

(Wyciąg dla sędziów)

§ 6.

1. Zawody o mistrzostwo poszczególnych klas rozgrywkowych muszą być rozgrywane na boiskach uznanych za odpowiednie do gry i zweryfikowane dla danej lub wyższej klasy rozgrywkowej.
2. Boiska wraz z urządzeniami towarzyszącymi **muszą być** zatwierdzone pod względem bezpieczeństwa przez organy do tego powołane.
3. Zawody **nie mogą** odbywać się na boiskach **nie posiadających** aktualnej weryfikacji oraz zamkniętych na mocy decyzji władz piłkarskich, państwowych bądź samorządowych.
4. Obiekty sportowe muszą być wyposażone w tablice informacyjne i regulaminy.

§ 8

1. Ważność weryfikacji boiska określa się na:

a) jeden sezon rozgrywkowy - w przypadku klubów III i IV ligi;

b) **dwa sezony rozgrywkowe - w przypadku klubów pozostałych klas.** Weryfikacji boisk dokonuje Komisja Weryfikacyjna na wniosek zainteresowanego właściciela lub dzierżawcy przed rozpoczęciem rundy jesiennej sezonu rozgrywkowego, a ponadto w miarę zachodzących potrzeb np.: - zgłoszenie nowego boiska; - po przeprowadzeniu modernizacji stadionu lub remontu płyty boiska itp.

2. Mecze mistrzowskie i pucharowe mogą się odbywać wyłącznie na boiskach zweryfikowanych przez Komisję delegowaną przez właściwy Wydział Gier.

12. Protokół weryfikacji boiska **winien znajdować się w szatni sędziowskiej** lub innym pomieszczeniu klubowym dostępnym w czasie zawodów i udostępniony na każde żądanie sędziego, obserwatora lub delegata z ramienia Śl. ZPN (Okręgu, Podokręgu) prowadzącego rozgrywkę. Drugi egzemplarz protokołu weryfikacji boiska przechowują w swoich aktach odpowiednio: Śl. ZPN, właściwe terenowo OZPN-y oraz Podokręgi.

§ 9

3. Zawody juniorów, trampkarzy, młodzików, orlików, żaków i skrzatów muszą być rozgrywane na boiskach trawiastych lub o nawierzchni sztucznej o następujących zalecanych wymiarach:

a) juniorzy – 90-105 m x 60-68 m

b) trampkarze – 90-105 m x 55-68 m

c) młodziki – 70-75 m x 55-68 m

d) orliki – 50-60 m x 26-40 m

e) żaki – 50-56 m x 26-30 m

f) skrzaty – 20-25 m x 15-20 m.

§ 27

1. Nie później niż 30 minut przed rozpoczęciem zawodów kierownicy lub kapitanowie drużyn zobowiązani są do wręczenia sędziemu:

- a) wypełnionego sprawozdania (gospodarze – goście);
- b) książeczki zdrowia zawodników, karty zdrowia.

2. Wypełnione sprawozdanie sędziego podpisują przed zawodami w obecności sędziego zawodów, kierownik drużyny oraz jej kapitan jako odpowiedzialni za prawidłowość danych zawodników oraz osób funkcyjnych przebywających na ławce dla zawodników rezerwowych.

§ 28

1. W składanym przez klub sprawozdaniu sędziego musi być podany:

- a) skład drużyny podstawowej i zawodników rezerwowych zawierający ich nazwiska i imiona oraz daty urodzenia zgodnie z posiadanymi dokumentami tożsamości;
- b) wykaz osób (nazwiska i imiona oraz oficjalne funkcje) uprawnionych do przebywania na ławce dla zawodników rezerwowych.

Dokument ten musi być wypełniony w trzech egzemplarzach pismem maszynowym lub odręcznym drukowanymi dużymi literami, może być wypełniony poprzez konto klubu w systemie Extranet i wydrukowany w trzech egzemplarzach. Nazwisko kapitana drużyny musi być podkreślone i oznaczone skrótem „kpt”. Bramkarz musi być oznaczony skrótem literowym „br”, a zawodnicy młodzieżowi literą „m”.

c) klub nie musi okazywać sędziemu listy zawodników uprawnionych opieczętowanej przez Wydział Gier.

2. Zaleca się wpisywanie w sprawozdaniu sędziego 18 zawodników. Zawodnicy rozpoczynający grę (wchodzący w pierwszym składzie) winni być wpisani w pozycjach od 1 do 11, a w rubryce „nr” muszą być wpisane numery zgodnie z numerami umieszczonymi na koszulkach tych zawodników. Najmniejsza liczba zawodników wpisana do sprawozdania i biorąca udział w grze to siedem osób. W przypadku, gdyby kierownik drużyny wpisał w sprawozdaniu sędziego od 7 do 17 zawodników, to po rozpoczęciu gry nie wolno dopisać żadnego zawodnika, który przybył na stadion.

3. Na ławce dla zawodników rezerwowych może przebywać – poza zawodnikami rezerwowymi – sześć osób, a mianowicie:

- a) trener;
- b) asystent trenera;
- c) kierownik drużyny;
- d) lekarz (osoba zabezpieczająca zawody pod względem medycznym);
- e) masażysta;
- f) inna osoba wpisana do załącznika (z podaniem pełnionej funkcji).

Do sprawozdania mogą być wpisane osoby faktycznie pełniące te funkcje w klubie. Wśród tych sześciu osób nie może być wpisany zawodnik ani osoba funkcyjna, którzy w czasie rozgrywania zawodów odbywają karę dyskwalifikacji. **Osoba nie wpisana przed meczem do sprawozdania nie ma prawa przebywać na ławce dla zawodników rezerwowych.** Zawodnik wykluczony przez sędziego z gry nie może przebywać na ławce dla zawodników rezerwowych oraz w obrębie boiska niezależnie od tego w jakim ubiorze się znajduje.

Obowiązek kontroli osób przebywających na ławce dla zawodników rezerwowych spoczywa na sędziach prowadzących zawody.

4. Po wypełnieniu sprawozdania sędziego i jego podpisaniu, a przed rozpoczęciem zawodów, mają zastosowanie następujące instrukcje:

- a) jeżeli którykolwiek z pierwszych 11 zawodników nie jest zdolny do rozpoczęcia zawodów z jakiegokolwiek przyczyny, to może być zastąpiony przez jednego z zawodników rezerwowych. Takie zastąpienie nie pomniejsza liczby zawodników rezerwowych. Zawodnik ten ma prawo być na ławce

rezerwowych i wejść na boisko w późniejszej fazie gry. Podczas zawodów nadal można wymienić liczbę zawodników wynikającą z regulaminu rozgrywek;

b) jeżeli którykolwiek z zawodników rezerwowych wpisanych do sprawozdania nie może wyjść na boisko z jakiegokolwiek przyczyny, to nie może być zastąpiony, co oznacza, że liczba zawodników rezerwowych zostanie pomniejszona;

c) jeżeli bramkarz wpisany do sprawozdania nie może wziąć udziału w zawodach z jakiegokolwiek przyczyny, to następny bramkarz nie wpisany uprzednio do sprawozdania może go zastąpić.

5. Drużyna rozpoczynająca zawody w niekompletnym składzie – licząca od siedmiu do dziesięciu zawodników – może w ciągu całego okresu trwania zawodów uzupełnić swój podstawowy skład zawodnikami wpisanymi do sprawozdania pod warunkiem spełnienia przepisu o liczbie zawodników młodzieżowych biorących udział w grze. O uzupełnieniu podstawowego składu drużyny sędzia musi zostać powiadomiony przez jej kapitana bądź kierownika drużyny.

Na żądanie sędziego należy przedstawić dowód tożsamości ze zdjęciem (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, legitymacja szkolna). **Brak dokumentu tożsamości ze zdjęciem czyni zawodnika nieuprawnionym do gry i powoduje niedopuszczenie go do zawodów. Fakt zaistnienia takiej sytuacji sędzia musi opisać w sprawozdaniu.**

§29

1. W sprawozdaniu sędziego mogą być wpisani wyłącznie zawodnicy potwierdzeni do klubu oraz uprawnieni do gry w danej klasie rozgrywkowej.

2. Kartą uprawniającą do gry zawodnika, który ukończył 18. rok życia, jest elektroniczna karta zawodnika extranet. Jeżeli zawodnik nie otrzymał karty elektronicznej, to sędziemu należy przedstawić **dowód tożsamości ze zdjęciem** (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy, legitymacja szkolna). Brak dokumentu tożsamości ze zdjęciem czyni zawodnika nieuprawnionym do gry i powoduje niedopuszczenie go do zawodów. Fakt zaistnienia takiej sytuacji sędzia musi opisać w sprawozdaniu.

3. Zawodnicy od 7. do 18. roku życia biorą udział w meczach mistrzowskich na podstawie legitymacji szkolnych lub dowodów osobistych.

§30

1. Zawodnicy wpisani do sprawozdania z zawodów muszą posiadać aktualne karty badań lekarskich. Karta badania lekarskiego zawodnika jest ważna na okres, na jaki wystawi ją lekarz, nie dłużej jednak niż przez okres **sześciu miesięcy licząc od daty badania**.

2. Data przeprowadzonego badania musi być zapisana w sposób podający dzień, miesiąc, rok jego wykonania. **Wszelkie poprawki** w karcie badań lekarskich muszą być opatrzone dodatkową pieczęcią i podpisem lekarza. W innych przypadkach karta badań lekarskich zawodnika będzie uznana za nieważną.

Brak ważnego badania lekarskiego zobowiązuje sędziego do niedopuszczenia zawodnika do gry. Fakt zaistnienia takiej sytuacji sędzia musi opisać w sprawozdaniu.

§ 31

1. Zawodnicy przystępujący do gry winni mieć na koszulkach numery o wysokości minimum 30 cm, wykonane w kolorze kontrastującym z kolorem koszulki, zapewniające ich widoczność nawet z dalszej odległości.

2. Jeżeli przed rozpoczęciem spotkania okaże się, że drużyny mają kostiumy sportowe podobnych kolorów, wówczas na zarządzenie sędziego drużyna gospodarzy jest obowiązana założyć kostiumy o odmiennych barwach.

3. Bramkarze muszą mieć koszulki wyraźne różniące się barwą od koszulek obu drużyn. Na polecenie sędziego bramkarze muszą zmienić koszulki na inne o odmiennych barwach od kolorów kostiumów zawodników. Przepis ten dotyczy również sędziego, któremu gospodarz zawodów powinien dostarczyć czystą koszulkę odmiennej barwy.

4. Jeżeli kolor koszulek obu bramkarzy jest taki sam, ale inny od kolorów koszulek pozostałych zawodników i nie ma możliwości ich zmiany, sędzia w drodze wyjątku może dopuścić do rozpoczęcia zawodów.

5. Drużynie gospodarza zawodów należy umożliwić grę przed własną widownią w barwach klubowych. W tym celu gospodarz zawodów w zawiadomieniu o miejscu i terminie meczu powinien poinformować przeciwnika o strojach, w jakich zamierza wystąpić.
6. Zawodnicy muszą mieć założone ochraniacze голени zakryte całkowicie przez skarpety. Zawodnicy nie spełniający tego warunku nie mogą być przez sędziego dopuszczeni do gry.
7. Każda drużyna musi mieć w składzie na boisku przez cały czas trwania meczu kapitana wyróżniającego się od innych zawodników opaską noszoną na ramieniu. W przypadku opuszczenia przez kapitana boiska na stałe jego funkcję przejmuje inny zawodnik.
8. Kapitanowie są pomocnikami sędziego w utrzymaniu dyscypliny wśród swoich zawodników. Tylko kapitanowie mogą się zwracać do sędziego w sprawach dotyczących meczu i mogą to czynić wyłącznie w przerwach w grze. Zapytania do sędziego nie mogą nosić cech podważania jego decyzji ani też jakiegokolwiek polemiki.

§ 32

1. W przypadku, gdy tożsamość zawodnika budzi wątpliwości, zawodnik jest zobowiązany na żądanie sędziego przedstawić ważny dokument tożsamości ze zdjęciem, którym jest:
  - a) dowód osobisty;
  - b) paszport;
  - c) prawo jazdy;
  - d) legitymacja szkolna.
2. Brak okazania dokumentu przed rozpoczęciem meczu czyni zawodnika nieuprawnionym do gry i powoduje niedopuszczenie go do zawodów. Jeżeli zawodnik dostarczy i okaże sędziemu ważny dokument ze zdjęciem, to może być dopuszczony do gry.
3. Żądanie sprawdzenia tożsamości zawodników biorących udział w zawodach na wniosek drużyny przeciwnej, przysługuje wyłącznie kapitanowi drużyny do momentu zakończenia zawodów. Zgłoszenia po końcowym gwizdku nie mogą być przyjmowane przez sędziów.
4. Sprawdzanie tożsamości zawodników może się odbyć przed zawodami, w czasie przerwy pomiędzy częściami gry lub po zakończeniu meczu, jeżeli protest w tej sprawie zgłoszony został sędziemu w trakcie drugiej połowy spotkania lub dogrywki, ale przed końcowym gwizdkiem sędziego
5. Sędzia zawodów obowiązany jest przyjąć zgłoszony przez kapitana wniosek o sprawdzenie tożsamości i poinformować niezwłocznie (przed zawodami lub w najbliższej przerwie w grze, ale przed zakończeniem zawodów) kapitana drużyny przeciwnej, aby wskazani zawodnicy stawili się do sprawdzenia tożsamości w szatni sędziowskiej. Wezwanie to dotyczy także tych wskazanych zawodników, którzy po powiadomieniu ich kapitana zostali wymienieni na zawodnika rezerwowego lub wykluczeni przez sędziego z gry. Wyjątkiem zwalniającym wskazanego zawodnika z oczekiwania na sprawdzenie tożsamości jest konieczność udzielenia pomocy lekarskiej poza stadionem w wyniku odniesienia kontuzji podczas gry.
6. W szatni sędziowskiej, w obecności kapitanów obu drużyn a w przypadku drużyn młodzieżowych (zawodników niepełnoletnich) również w obecności kierownika lub trenera z każdej drużyny, sędzia sprawdza tożsamość zawodnika z danymi widniejącymi w protokole sędziowskim. Na podstawie tych dokumentów i dodatkowych pytań sędzia musi zająć jednoznaczne stanowisko co do tożsamości sprawdzanych zawodników. Fakt żądania sprawdzenia tożsamości i jego przebieg sędzia obowiązany jest opisać w sprawozdaniu z zawodów i dać do podpisu kapitanom, kierownikom lub trenerom obu zespołów.
7. Jeżeli sędzia zgłosi kapitanowi drużyny konieczność stawienia się w szatni w celu sprawdzenia tożsamości, a zawodnik ten nie stawi się do tej kontroli w wyznaczonym czasie tj.
  - a) przed rozpoczęciem zawodów – zawodnik zostaje uznany za nieuprawnionego do gry (nie może być dopuszczony do meczu i musi być wykreślony ze sprawozdania),
  - b) w trakcie lub po zawodach – uznaje się, że zawodnik nie był uprawniony do gry. Zawody należy zweryfikować jako walkower dla drużyny przeciwnej. Zawodnik, kapitan oraz kierownik drużyny ponoszą konsekwencje dyscyplinarne takie same jak za wstawienie do gry zawodnika pod obcym nazwiskiem.

8. Dane zawodników, którzy na żądanie sędziego nie przedstawią ważnego dokumentu tożsamości, winny zostać opisane w sprawozdaniu sędziego ze stosownym opisem dla Wydziału Gier prowadzącego rozgrywkę.

§ 33

1. Po zakończeniu zawodów sędzia zobowiązany jest do wypełnienia sprawozdania ściśle według wymogów Kolegium Sędziów i Wydziału Gier Śl. ZPN.

2. Gdy sędzia wypełni sprawozdanie z zawodów, kierownicy drużyn:

a) sprawdzają, czy wpisane zmiany zawodników są prawidłowo odnotowane. W przypadku braku zmian sprawdzają, czy sędzia przekreślił rubrykę lub odnotował formułę: „zmian zawodników nie było”.

Sprawdzają także, czy sędzia odnotował numer licencji trenera prowadzącego drużynę. Po sprawdzeniu prawidłowości zapisów podpisuje je poniżej rubryki ze zmianami. Tak samo poniżej rubryki ze zmianami podpis składa sędzia zawodów;

b) sprawdzają, czy wpisane napomnienia i wykluczenia zawodników są zgodne ze stanem faktycznym z boiska. Kierownicy drużyn sprawdzają, czy wpisane numery zawodników, ich imiona i nazwiska oraz nazwa zespołu są prawidłowe.

c) po zrealizowaniu punktu 2 litery „a” – „b” podpisują sprawozdanie w rubryce „przyjąłem do wiadomości” bez względu na to, czy wnoszą zastrzeżenia, czy też nie i odbierają należne im dokumenty.

3. **Zabrania się bezwzględnie używania korektora** przez kierowników drużyn oraz sędziów, którzy wypełniają sprawozdanie z zawodów. Błędnie wpisana adnotacja lub informacja powinna być przekreślona, wpisana prawidłowo obok i potwierdzona podpisem osoby dokonującej poprawki.

4. Za niestaranne, nieczytelne, niewłaściwe wypełnienie sprawozdania z zawodów (w tym za brak lub błędnie wpisanych dat urodzenia, niezrealizowanie punktu 2 – §33) klub może zostać ukarany zgodnie z regulaminem i tabelą opłat.

§ 34

1. Sędziów do prowadzenia zawodów na podstawie oficjalnych terminarzy w zależności od klas prowadzonych rozgrywek wyznaczają:

a) Kolegium Sędziów Śl. ZPN (IV liga, Klasa Okręgowa, I Liga Wojewódzka Juniorów);

b) Kolegia Sędziów Podokręgów (do pozostałych rozgrywek; sędziowie wyznaczani są przez Kolegium Sędziów Podokręgu, na terenie którego znajduje się siedziba gospodarza meczu).

2. Należy przestrzegać bezwzględnego zakazu kontaktowania się przedstawicieli klubów z sędziami wyznaczonymi do prowadzenia zawodów z wyjątkiem kierowników i kapitanów drużyn wchodzących do szatni sędziowskiej tylko na czas załatwiania niezbędnych formalności. Niezastosowanie się do tego zakazu przez przedstawicieli klubów stanowi naruszenie przepisów związkowych i podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej. Właściwymi do orzekania kary jest Wydział Dyscypliny organu prowadzącego rozgrywkę

3. Jeżeli wyznaczeni do prowadzenia zawodów sędziowie związkowi z jakichkolwiek powodów będą nieobecni, kapitan gospodarzy musi najpóźniej na 5 minut przed wyznaczoną godziną rozpoczęcia zawodów zawiadomić o tym fakcie kapitana gości, wzywając go do przedstawienia kandydatów do prowadzenia spotkania.

4. Kapitanowie obu drużyn uzgadniają między sobą wybór jednego z kandydatów na sędziego głównego. W przypadku gdy jeden z kandydatów jest sędzią związkowym, to jemu przysługuje prawo prowadzenia zawodów. W przypadku gdy obaj są sędziami związkowymi, to zawody prowadzi sędzia posiadający aktualnie uprawnienia do wyższej klasy rozgrywkowej. Jeżeli obaj kandydaci mają uprawnienia do tej samej klasy rozgrywkowej lub też obaj nie mają uprawnień sędziego związkowego, to między nimi przeprowadza się losowanie, które prowadzi kapitan gospodarzy.

5. Po wyznaczeniu sędziego głównego kapitanowie obu drużyn wyznaczają dwóch sędziów asystentów.

6. Wybór sędziego głównego musi być potwierdzony w sprawozdaniu sędziego przed rozpoczęciem zawodów własnoręcznymi podpisami kapitanów obu drużyn. W rozgrywkach wszystkich klas

młodzieżowych z zawodnikami niepełnoletnimi obowiązki kapitanów drużyn w tym zakresie przejmują kierownicy drużyn.

7. Jeżeli z wyznaczonej trójki sędziowskiej nie stawi się sędzia główny, to jego funkcje automatycznie przejmuje sędzia asystent uprzednio wytypowany przez Kolegium Sędziów jako sędzia asystent nr 1.

8. Prowadzenie zawodów w IV lidze i niższych klasach rozgrywkowych, a także w I i II Lidze Wojewódzkiej Juniorów, I i II Lidze Wojewódzkiej Juniorów Młodszych, I Lidze Wojewódzkiej Trampkarzy i I Lidze Wojewódzkiej Trampkarzy Młodszych bez sędziów asystentów lub z jednym sędzią asystentem jest niedopuszczalne. W przypadku nie stawienia się jednego lub obu sędziów związkowych kapitanowie obu drużyn zobowiązani są przedstawić sędziemu głównemu kandydatów na sędziów asystentów. Jeżeli nie przybył jeden sędzia asystent, to sędzia główny wybiera osobę do pełnienia funkcji sędziego asystenta według zasad opisanych w §34 pkt. 4

9. Sędzia, który rozpoczął zawody, powinien je doprowadzić do końca. Wyjątek stanowi jedynie przypadek nagłej niedyspozycji sędziego uniemożliwiającej mu dalsze prowadzenie zawodów. Funkcję sędziego przejmuje sędzia asystent uprzednio wytypowany przez Kolegium Sędziów (Sędzia Asystent nr 1). Sędzia główny wybiera zgodnie z §34 pkt. 4 sędziego asystenta numer 2.

Dotychczasowy sędzia asystent nr 2 przejmuje obowiązki sędziego asystenta nr 1.

10. Niewybranie sędziego i nierozegranie zawodów spowoduje weryfikację tych zawodów jako obustronny walkower lub jako walkower na niekorzyść tej drużyny, która nie wyrazi zgody na przeprowadzenie zawodów przez sędziego wyłonionego według reguł określonych w §34 pkt. 4

§ 35

1. Sędziowie prowadzący zawody zobowiązani są znać regulamin rozgrywek klasy, której mecz sędziują.

2. Przed zawodami sędzia ma obowiązek sprawdzić licencje wpisanych trenerów obu drużyn oraz odnotować w sprawozdaniu ich kategorię i numery.

3. Sędzia zawodów **ma obowiązek sprawdzenia** czy gospodarze zawodów zapewniają obecność podczas całego meczu przedstawiciela służby zdrowia wg zasad:

a) zawody III ligi - lekarz

b) zawody pozostałych klas - osoby posiadające uprawnienia do sprawowania opieki medycznej uzyskane zgodnie z przepisami państwowymi.

W przypadku jego nieobecności sędzia musi powyższy fakt odnotować w sprawozdaniu.

4. W przypadku awarii środka lokomocji, która może spowodować opóźnienie stawienia się drużyny na wyznaczone zawody, kierownictwo tej drużyny powinno zawiadomić o tym sędziego wyznaczonego do prowadzenia zawodów przez swego przedstawiciela w czasie do 15 minut od wyznaczonej godziny rozpoczęcia zawodów. Jeżeli opóźniona drużyna stawi się na boisku przygotowana do gry najpóźniej 30 minut po wyznaczonej godzinie rozpoczęcia zawodów, to sędziowie i gospodarze obowiązani są czekać i przystąpić do rozegrania zawodów. Fakt opóźnienia drużyny sędzia opisuje w sprawozdaniu z zawodów.

5. Podejmując decyzję o prowadzeniu zawodów w opóźnionym czasie, sędzia winien uwzględnić porę dnia, to jest czy zaistniałe opóźnienie pozwoli zakończyć zawody w ustalonym czasie, przed zapadnięciem ciemności. Ponadto sędzia winien także mieć na uwadze konieczność ewentualnego rozegrania w danym dniu na tym boisku innych zawodów przewidzianych terminarzem.

6. Sędziom delegowanym na zawody kluby wypłacają ekwiwalent na podstawie delegacji wystawionej przez właściwe Kolegium Sędziów, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez PZPN oraz Zarząd Śl. ZPN.

7. W przypadku nierozegrania zawodów z różnych przyczyn przybyłym sędziom przysługuje zwrot kosztów dojazdu oraz 50% ekwiwalentu.

§ 36

1. Każde zawody wyznaczone jako mistrzowskie – niezależnie od sposobu wyznaczenia sędziego zastępczego – muszą być rozegrane jako mistrzowskie. Jakakolwiek umowa kapitanów drużyn, że rozegrają je jako zawody towarzyskie jest nieważna.

2. Sędzia asystent przyjmujący kartkę wymiany zawodników sprawdza prawidłowość wpisanych danych zawodników oraz faktyczną minutę gry w momencie dokonywania wymiany. W przypadku błędnych zapisów poleca osobie funkcyjnej zgłaszającej zmianę skorygowania błędnych zapisów, a szczególnie czasu gry w momencie dokonywania wymiany.

3. Sędzia główny zawodów zobowiązany jest do przechowywania kartek zmian zawodników 14 dni po rozegranym meczu.

4. Sędziowie prowadzący zawody zobowiązani są do wprowadzenia do extranetu wyniku meczu poprzez wysłanie wiadomości SMS na otrzymany z extranetu numer w ciągu 15 minut po jego zakończeniu oraz wprowadzenia sprawozdania z zawodów w ciągu 12 godzin od zakończenia spotkania. Niedopełnienie ww. formalności pociąga za sobą konsekwencje dyscyplinarne, określone przez Wydział Dyscypliny.

5. Sędziowie przechowują oryginalne sprawozdania meczowe do końca sezonu i są zobowiązani dostarczyć je do organu prowadzącego rozgrywkę do 31 lipca danego roku, w którym zakończył się sezon. Na żądanie organu prowadzącego rozgrywkę sprawozdanie musi być mu dostarczone w ciągu trzech dni.

§ 37

4. Prowadzenie zespołu III ligi oraz niższych klas rozgrywkowych bez ważnej licencji trenerskiej jest zabronione i stanowi naruszenie dyscypliny związkowej.

5. Trener prowadzący zespół piłki nożnej zobowiązany jest do okazania ważnej licencji trenerskiej sędziemu zawodów w celu odnotowania w sprawozdaniu numeru licencji.

6. Niedopuszczalne jest wpisywanie do sprawozdania trenera posiadającego licencję, a nie prowadzącego zespół w czasie meczu i nieobecnego na ławce dla zawodników rezerwowych podczas tego meczu.

Dopuszczalny jest brak trenera na zawodach w przypadkach losowych (np. choroba) lub w przypadku zawieszenia do trzech meczów. Nieobecność trenera podczas meczu sędzia ma obowiązek odnotować w sprawozdaniu zawodów.

§ 39

5. W zawodach seniorów czas trwania zawodów wynosi 2x45 minut z przerwą trwającą maksymalnie 15 minut.

7. Drużyny biorące udział w rozgrywkach są uprawnione do wymiany:

a) w zawodach seniorów – czterech zawodników przez cały czas trwania zawodów bez prawa ich powrotu do gry;

b) w zawodach juniorów i trampkarzy – siedmiu zawodników przez cały czas trwania zawodów bez prawa ich powrotu do gry;

c) w zawodach młodzików, orlików, żaków i skrzatów – dowolna liczba wymian (tzw. system wymienny) z możliwością wielokrotnego powrotu do gry w trakcie całego spotkania.

8. Wymiana zawodników w seniorach i juniorach musi być przeprowadzona wyłącznie w czasie przerwy w grze z zachowaniem porządku i mieć następujący przebieg:

a) osoba funkcyjna wpisana do sprawozdania wręcza sędziemu asystentowi nr 1 kartkę wymiany zawodnika, która zawiera: nazwisko, imię i numer umieszczony na koszulce zawodnika wprowadzanego do gry oraz te same dane zawodnika opuszczającego pole gry, minutę dokonanej wymiany i nazwę drużyny, której ta wymiana dotyczy;

Sędzia zawodów ma obowiązek przechowywania kartek zmian przez 14 dni od daty zawodów.

b) zawodnik rezerwowy wchodzący do gry, oczekuje przy linii środkowej na pozwolenie sędziego na wejście na pole gry, po uprzednim opuszczeniu go przez schodzącego współpartnera. Zawodnik wymieniany nie ma obowiązku opuszczania pola gry na wysokości linii środkowej za zgodą sędziego zawodów.

§ 41

1. Jeżeli spotkanie nie odbędzie się lub zostanie przerwane przez sędziego przed upływem regulaminowego czasu gry i niedokończone z jakichkolwiek przyczyn niezależnych od organizatora zawodów, obu klubów, ich piłkarzy oraz kibiców, wówczas spotkanie to należy dokończyć (gdy zostało już rozpoczęte) lub rozegrać od początku (gdy nie zostało rozpoczęte) w najbliższym możliwym terminie wyznaczonym przez Wydział Gier prowadzący te rozgrywki.

4. W przypadku podjęcia przez właściwy Wydział Gier decyzji o dokończeniu zawodów przerwanych przed upływem regulaminowego czasu gry zawody dokończane w nowym terminie są rozgrywane przy zachowaniu następujących zasad:

- a)** gra zostanie wznowiona od minuty, w której nastąpiło przerwanie zawodów, z zaliczeniem wyniku uzyskanego do momentu przerywania zawodów;
- b)** zespoły przystępują do dokończania zawodów na tych stronach pola gry, które zajmowały w chwili przerywania zawodów;
- c)** zespoły przystępują do dokończania zawodów w składach liczbowych z uwzględnieniem wykluczeń w zawodach przerywanych;
- d)** w zawodach dokończanych mogą uczestniczyć wszyscy zawodnicy uprawnieni do gry w danym klubie w terminie dokończania zawodów, poza zawodnikami:
  - którzy opuścili boisko w trakcie przerywanych zawodów w związku z otrzymaniem czerwonej kartki lub w wyniku wymiany;
  - którzy nie byli w trakcie przerywanych zawodów zawodnikami klubu, w którego barwach występują w chwili dokończania zawodów;
  - którzy odbywali w trakcie przerywanych zawodów karę dyskwalifikacji z powodu liczby kartek otrzymanych od początku rozgrywek lub z innych przyczyn;
- e)** zawodnik, który od początku rozgrywek do dnia dokończania zawodów otrzymał liczbę kartek powodujących obowiązek odbycia kary dyskwalifikacji lub na którego nałożono obowiązek odbycia kary dyskwalifikacji z innych przyczyn, nie może odbyć tej kary w dokończanych zawodach.

§ 46

- 1.** Każdy klub jest odpowiedzialny za działalność swoich przedstawicieli, działaczy, trenerów, instruktorów, zawodników oraz za utrzymanie porządku i spokoju w obrębie obiektu sportowego przed rozpoczęciem zawodów, w czasie ich trwania i po zakończeniu. Zabezpieczenie porządku i bezpieczeństwa polega na zapewnieniu pełnej ochrony i poszanowaniu godności osobistej sędziów, trenerów, działaczy i zawodników.
- 2.** Klub organizujący zawody oprócz przygotowania do gry boiska zgodnie z obowiązującymi zasadami, zabezpieczenia minimum 3 piłek do gry, stworzenie warunków bezpieczeństwa na widowni i płycie boiska zobowiązany jest do:
  - a)** zapewnienia zawodnikom, sędziom zawodów, obserwatorom i delegatom dogodnego wejścia na boisko, a widzom na widownię, jak również jej opuszczenie. Wejście i zejście sędziów oraz zawodników z boiska do szatni musi być zabezpieczone w sposób gwarantujący bezpieczeństwo tych osób przed agresją widowni;
  - c)** powołania wymaganej liczby porządkowych w odpowiednich kamizelkach, którzy mają czuwać nad zachowaniem publiczności, a w razie nagłej potrzeby usuwać widzów naruszających ład i spokój na obiekcie sportowym oraz przedstawienia tej listy sędziemu przed rozpoczęciem zawodów;
  - d)** zabezpieczenia szatni dla obu zespołów i sędziów odpowiadających wymogom licencyjnym. Szatnie muszą być zabezpieczone przed przebywaniem lub wchodzeniem do nich osób nieupoważnionych, a organizator zapewnia depozyt na rzeczy wartościowe dla obu drużyn i sędziów. W przypadku kradzieży za powstałe szkody odpowiada organizator zawodów;
  - f)** zorganizowania opieki medycznej (oznaczonego punktu sanitarnego, posiadanie noszy i wyznaczonych noszowych, koców, apteczki przenośnej) oraz zapewnienie w czasie całych zawodów osoby sprawującej opiekę medyczną i wpisaną przez kierownika drużyny do sprawozdania. Gospodarz obowiązany jest zapewnić odpowiedni środek lokomocji, jeżeli zaistnieje konieczność odwiezienia na pogotowie lub do szpitala zawodnika lub innej osoby;
  - k)** zapewnienia pełnej ochrony osobistej sędziów, zawodników, delegatów i obserwatorów do czasu ich odjazdu ze stadionu;
  - l)** zapewnienia trzech egzemplarzy sprawozdań meczowych dla drużyny gospodarza i gości;
  - m)** zabezpieczenia mienia drużyn, sędziów, obserwatora i delegata od momentu ich przybycia na obiekt sportowy do momentu ich wyjazdu. Środki transportu muszą być postawione na obiekcie w miejscu wskazanym przez organizatora zawodów;
  - n)** udostępnienia delegatowi, obserwatorowi, a gdy ich nie delegowano sędziom dokumentów zezwalających na przeprowadzenie zawodów piłkarskich na danym boisku;
- 3.** W razie ewentualnego niebezpieczeństwa zagrażającego sędziom i drużynie gości drużyna gospodarza oraz organizator zawodów obowiązani są zapewnić im wystarczającą ochronę. Jeżeli niebezpieczeństwo zagraża tylko sędziom, obowiązek udzielania ochrony i pomocy spoczywa na obu drużynach i organizatorze zawodów.

§ 47

1. Kapitanowie i kierownicy drużyn mogą wnosić zastrzeżenia do sprawozdania sędziego, które mogą dotyczyć:

- a)** braku lub spóźnionego zawiadomienia o miejscu i terminie zawodów;
- b)** spóźnionego przybycia na boisko drużyny przeciwnika;
- c)** stanu przygotowania i oznaczenia boiska, bramek, piłek, ubiorów zawodników i sędziego;
- d)** tożsamości zawodników;
- e)** wypełnienia i dostarczenia sprawozdania ze składem drużyny.

2. Zastrzeżenia muszą być wnoszone do sędziego przed rozpoczęciem zawodów. Późniejsze zgłoszenia nie będą przyjmowane, chyba że dotyczą spraw zaistniałych w czasie trwania zawodów.

3. Protesty muszą być przez sędziego zbadane, a w przypadkach uzasadnionych sędzia musi wyznaczyć kapitanowi drużyny gospodarzy czas na usunięcie ewentualnych usterek.

4. Sędzia musi umieścić w sprawozdaniu sędziego treść zgłoszonych zastrzeżeń, jak również wydane zarządzenie.

5. Zastrzeżenia w sprawozdaniu muszą być czytelnie podpisane przez kapitana i kierownika drużyny, którzy zgłaszali to zastrzeżenie.

§ 48

3. W spotkaniach piłki nożnej mogą uczestniczyć wyłącznie zawodnicy legitymujący się aktualnie pozytywnym wynikiem badań, wpisanym do karty badań lekarskich.

4. Zawodnik uczestniczący we współzawodnictwie sportowym jest obowiązany do uzyskania orzeczenia lekarskiego o stanie zdrowia umożliwiającym bezpieczne uczestnictwo w tym współzawodnictwie. Przed zawodami, sędziemu należy dostarczyć potwierdzenie posiadania przez zawodników aktualnych badań lekarskich.

5. Gospodarze spotkań piłki nożnej są obowiązani do zapewnienia obecności podczas całego meczu przedstawiciela służby zdrowia według następujących zasad:

- a)** lekarza – na zawodach Ekstraklasy, I, II i III ligi;
- b)** osoby posiadające uprawnienia do sprawowania opieki medycznej uzyskane zgodnie z przepisami państwowymi – w pozostałych klasach rozgrywkowych.

6. Gospodarze spotkań piłki nożnej mają obowiązek posiadania na obiekcie sportowym przenośnej apteczki, noszy i kocy, umożliwiających udzielenia pierwszej pomocy lekarskiej.